

In Deo

Aloysio van den Broek

Hij was geboren op 28 augustus 1923 in Den Haag. Hij verbond zich aan de congregatie met het doen van zijn eerste geloften op 14 augustus 1944. Hij overleed op 15 januari 2017 in woonzorgcentrum De Beyart in Maastricht.

In memoriam Aloysio van den Broek, Geert

Aan zoveel raak je gewend. Ook aan het meest verbazingwekkende: het feit dat je mens werd. Ach, al zo lang loop je mee. Gaandeweg worden wonderen het gewoonste.

Ondertussen had je er ook niet kunnen zijn. Een weergaloos verhaal had ook onverteld kunnen blijven. Alsof dat verhaal vanzelf sprak. Alsof jij vanzelfsprak. Maar je kwam aan de orde, je maakte je entree.

Ademloos het heelal, het grote, onmetelijke heelal. Hoe bestaat het - een méns! Alsof jij de eerste was. En daar ben je dan!

Aan veel raak je gewend.

Maar dit - je menswording, de feestelijke opening van het verhaal dat je bent, zal je toch blijvend moeten verwonderen. Al die glans, al die schoonheid die je rijk bent, je menselijke luister - het ontspringt aan een peilloos mysterie. Er zit een ongehoorde creativiteit achter. Een onuitsprekelijk grote liefde.

Weergaloos verhaal, die glans, de schoonheid die je rijk bent, je menselijke luister. Het zijn waarlijk termen die van toepassing waren op julie Geert, op onze Alo. Nog andere passen bij hem: exuberant, ruim, royaal, ongeremd, vorstelijk, uitbundig met grandeur.

Ja, Alo was gezegend met een flink portie talenten en kwaliteiten en die kwamen rijk en krachtig naar buiten. In al zijn actieve jaren heeft hij die toegepast en uitgebreid op velerlei gebied.

Toch heb ik wel eens de indruk gehad dat Alo zich aanvankelijk wat in een keurslijf voelde. Onze congregatie was eigenlijk te klein voor Alo; zij kende wel wat beperkende grenzen. Ik denk dat binnen die beperkingen Alo zich wel eens gefrustreerd voelde, maar hij liet dat zelden blijken.

Toch heeft hij eens zich laten ontvallen: Ik had graag Jezuïet willen worden. Vanwege de ruimte en mogelijkheden daar. Wat wij echter gezien hebben is dat hij zijn talenten en krachten ruim en grootmoedig heeft uitgeleefd en toegepast. Daar was toch ook een kleine schaduwzijde aan. Men zou kunnen zeggen dat Alo vaak voor de colonne uit marcheerde. En dat werd niet altijd in dankbaarheid afgenomen. Als voorbeeld daarvan: Zeventien jaar duurde zijn eerste periode van verblijf in Malawi. Waarschijnlijk vijf keer heeft hij de keuze van een regionaal/provinciaal bestuur meegemaakt. Niet een keer werd hij daarin gekozen. Hij voelde dat! "Ja, de lieve, aardige, ongevaarlijke broeders worden gekozen, maar de mensen met kwaliteiten worden voorbij gegaan". In die jaren werd Alo bewonderd, benijd maar blijkbaar niet warm bejegend. Later door groei en ontwikkeling heeft de colonne Alo ingehaald, werd hij daarin opgenomen en stroomde er onderlinge warmte.

Dat weergaloos leven van Geert/Alo is begonnen in Den Haag in 1923. We hebben nooit veel gehoord over zijn jeugdijaren. In 1936 ging hij zijn oudere broer achterna op weg naar het broederleven. Na zijn professie heeft hij zeven jaar gewerkt in lagere scholen in Nijmegen en Maastricht. En intussen en daarbij studeren, studeren. En met veel discipline deed hij dat ook. In rap tempo verzamelde hij onderwijsbevoegdheden: Frans, Duits, Engels, Middelbaar Engels. Zijn inspanningen werd erkend en hij kreeg een bijbehorende taak: lesgeven onze eigen opleidings-ULO. Een enkele niet-zo-oudere broeder heeft daar nog waarderende en plezierige herinneringen aan.

Daarna kwam het verzoek om naar Malawi te gaan. Eerst zeven jaar als leraar aan een beginnende Kweekschool, daarna tien jaar als headmaster van een middelbare school. Tien jaar waarin hij die school een landelijke bekendheid gaf als een van de beste middelbare scholen. Ondertussen behaalde hij nog even een universitaire graad via Zuid-Afrika.

In die jaren kwam ook zijn kunstzinnige inslag tot bloei. Interessant was dat hij kerken en kapellen ging opfleuren met muurschilderingen. Veel vakanties heeft hij daaraan besteed. En natuurlijk op de manier van Alo, groots, bijna monumentaal, zwierig. Een pas-geboren Jesus-kindje met al tandjes in de mond, was voor hem geen probleem, maar wel voor zijn medebroeders en dat heeft hij moeten horen. Een keer heeft hij het gewaagd een muurschildering te maken in zijn eigen huis, zijn gemeenschap. Hij was toen alleen

thuis en zou niet gestoord worden door opmerkingen. In de eetzaal een stilleven van etenswaren, wel met een vermanende tekst: Dat wij ons niet schuldig zouden maken aan de tekorten van anderen. Aan een kant ging het tafellaken met een grote boog zwierig naar boven, eindigde in een knoop waaruit nog een aantal plooiën golfde. Toen de eerste medebroeder terug kwam en de eetzaal binnenging, bleef die verbaasd staan, stil, en toen: Is dat een ijsco-karretje? Nog erger, later haalde een ander een kip uit de koelkast, hield die bij de schildering om te beoordelen of die kip erop wel goed afgebeeld was. Alo verontwaardigd, maar later kon hij dat zelf toch wel weer met smaak vertellen.

Een opkomende verliefdheid deed Alo besluiten om Malawi te verlaten. Hij wilde toch broeder blijven. Hij besloot een sabbatjaar door te maken in Amerika. Zijn ervaringen en belevenissen daar brachten toch een verandering in Alo te weeg. De sterke actieve inslag werd minder en het spirituele kreeg meer aandacht en invloed. Niet lang na zijn terugkeer uit US kreeg hij een be-

noeming voor Pakistan. Na overleg besloot hij een taak te vinden in een catechetisch instituut in het zuiden van het land. Maar eerst bereidde hij zich intens voor door een half jaar lang spiritualiteit te studeren in Nijmegen.

Tijdens de eerste stafvergadering die hij meemaakte, vroeg Alo of hij de Statuten en de syllabus mocht ontvangen om ze te bestuderen. Ontsteltenis alom, tot een handige zuster voorstelde dat het mooi zou zijn als Alo die zou gaan samenstellen. En dat deed hij er dan bij. Na een paar jaar werd Alo door zijn medebroeders gekozen als regionale overste. Hij verhuisde meer naar het noorden waar deze broeders woonden verspreid over drie gemeenschappen. Niet voor veel jaren. Hij heeft het einde van hun aanwezigheid mogen begeleiden en voltooien.

Hij ging terug naar Malawi. Vond bezigheid in de begeleiding van religieuzen en priesters. Gaf leiding aan een vormingsteam en was enkele jaren novicemeester. Werd zelfs door een bisschop gevraagd de jaarlijkse retraite van de diocesane priesters te verzorgen. Eigenlijk onvoorstelbaar, maar blijkbaar was zijn faam als spirituele begeleider al ver verspreid. Zijn laatste activiteit in Malawi was het beheer van de boekwinkel die bij de drukkerij hoorde de broeders de leiding hadden. Ook daarvoor zette hij zich volledig in. Zorgde voor gedegen geestelijke lectuur voor priesters en religieuzen, en stalde rond Kerstmis de winkel vol met de meest afschuwelijke kitsch. Business is business. Maar met de opbrengsten kon hij toch kleine boekwerkjes van waarde goedkoop aanbieden aan de gewone man.

Stilzitten was niets voor hem

In 1995 werden zijn talenten en inspanningen tenslotte ontdekt en gewaardeerd door de Nederlandse gemeenschap en werd hem het Ridderchap van Oranje Nassau toegekend.

In 1998 keer Alo naar Nederland terug. Hij sloot zich aan bij de Rotterdamse gemeenschap. Stilzitten en op zijn gouden lauweren rusten was niets iets dat hem aantrok. Hij gaat zich buitenshuis en binnenshuis op vele manieren weer verdienstelijk maken met goed werk in parochieel

Pakistan 1984: Vocation day. Aloysio van den Broek, John Hetem, David Kortekaas.

verband en zorg op pastoraal gebied voor de bewoners van Verzorgingshuis 'De Schans'. Zonder ophef zorg hij voor de zieken in huis. Hij neemt ook mede de leiding van de gemeenschap op zich.

In 2011 komt hij naar De Beyart. Tijd om het wat rustig aan te doen. Maar zo nu en dan steken wat waarschijnlijk chronische tropisch klachten de kop op, zorgen voor bezorgdheid, maar Alo slaat zich er weer door heen. Niet klagen en zeker geen medelijden asjeblijft. Toch levert hij geleidelijk telkens wat levenskracht in. Als hij dan niet lang geleden een heup breekt, dan gaat het snel. We mogen niet bij hem waken. In de stilte van de zondagmorgen is hij van ons heen gegaan. Einde van een weergaloos verhaal dat onze volle dank verdient. Hij is ingegaan in dat peilloze mysterie, verenigd met die ongehoorde creativiteit en opgenomen in die onuitsprekelijk grote liefde.

door Frans Turkenburg

Boven: 2012, Aloysio feliciteert Frans Turkenburg bij diens verkiezing in het Provinciaal Bestuur / Aloysio congratulating Frans Turkenburg at his election into the Provincial Council.

Onder: Tot op hoge leeftijd was Aloysio bij het afscheid van medebroeders. Hier tussen Elly Wolders en Wilma Weerts van het Lokaal Bestuur / Aloysio between members of Local Council De Beyart.

*Kerken en kapellen opfleuren met muurschilderingen.
Groots, monumentaal, zwierig...*

Oom Ger

Ankie en Annemiek van den Broek

Lieve Oom Ger,

Nog éénmaal nemen wij de kans om iets tegen u te zeggen.

U was onze laatste schakel naar het gezin van onze grootouders en ouders. Aan u konden wij nog dingen vragen over vroeger. U heeft ons zelfs een mooi fotoalbum nagelaten om de herinnering aan het gezin van 'Van den Broek' in Den Haag niet verloren te laten gaan. Wij hebben het boek bij ons, zodat degene die dat wil het kan inzien.

Hier was u Broeder Aloysio, voor ons was u Oom Ger, vol belangstelling voor het reilen en zeilen van de familieleden, of u nu in het land was of elders. Toen u een jonge broeder was, zagen wij u vooral op feestdagen, samen met oom Frits, broeder Bernoldus. Levendige gesprekken en een kamer blauw van de rook!

U vond het leuk om te weten waar wij mee bezig waren, ging achter de piano zitten, vertaalde het liedje 'Het testament' van Boudewijn de Groot

om het in Malawi met de schooljongens te zingen. U maakte een mooie, lange reis met onze moeder Cis naar Australië om daar de familie te zien en naar Indonesië om met haar het graf van Oom Herman te bezoeken.

Wij hebben ook de kans gehad u op te zoeken in Malawi om met eigen ogen te zien dat de meeste van uw verhalen waar waren! Een prachtige school, door u beschilderde kerken en een heerlijk vakantiehuis aan het meer. Wat een energie, werkkraft en talent heeft daar achter gezeten!

En toen kwam u terug naar Nederland. We konden elkaar vaker zien en bellen. U kwam op familiebezoek, kwam luisteren naar ons koor in de Obrechtkerk. Toen u naar Maastricht verhuisde, werd de afstand voor u te ver, maar wij zochten u graag op: altijd een leuk uitje met vlaai en een wandeling in de tuin. We hadden gezellige, interessante gesprekken, waarin u ernst en grappen goed wist te combineren. U hield van een kwinkslag, u had een brede maatschappelijke interesse en u was een spiritueel man, dat voelde je. Lieve Oom Ger, we horen u niet meer zeggen "so long", we zullen u erg missen, maar we zijn dankbaar dat we zo'n fijne oom gehad hebben!

